

А. В. Рогожин, П. І. Потейко, О. С. Константиновська
РОЗПОДІЛ ГЕНОТИПІВ MYCOBACTERIUM TUBERCULOSIS У м. ХАРКОВІ

Харківська медична академія післядипломної освіти

За розрахунками ВООЗ, у 2016 році захворюваність туберкульозом (ТБ) в Україні знаходиться на рівні 87 на 100 тис. населення, проте за даними рутинного епідглядку захворюваність новими випадками разом із рецидивами становить 63,9 на 100 тис. населення. Таким чином, в Україні щорічно своєчасно не виявляється близько 23 % випадків захворювання на ТБ, що сприяє подальшому поширенню ТБ серед населення.

Україна входить до п'ятірки країн світу з найвищим тягарем мультирезистентного туберкульозу (МРТБ), на відміну від інших європейських країн зростає захворюваність ко-інфекції ТБ / ВІЛ, низькою залишається ефективність лікування. Серед випадків вперше виявленого ТБ 25 % становить МРТБ, а серед пацієнтів, які потребують повторного лікування (рецидив, невдача лікування, перерване лікування) — 58 % МРТБ. При цьому ситуація з тією ж самою несприятливою формою захворювання в Україні гірша, ніж в інших країнах: так, у 2016 році тільки в чотирьох країнах світу спостерігалось підвищення захворюваності МРТБ більш, ніж на 20 % — в Китаї, Нігерії, Філіппінах і в Україні.

Мета дослідження — вивчити розподіл генотипів *M. Tuberculosis* по районах міста Харкова.

Матеріали та методи

За допомогою методу варіабельного числа тандемних повторів (VNTR-Variable number tandem repeat) було досліджено 87 ізолятів мікобактерій туберкульозу (МБТ)

від хворих на хіміорезистентний туберкульоз легень (ХРТБ) на території міста Харкова.

Результати

У результаті дослідження утворилося 11 кластерів з різними генотипами МБТ. Самий великий кластер склали генотипи МБТ із профілем 42425, які відносяться до сімейства МБТ Beijing — 51,3 % та 9,0 % генотипів створили кластер з профілем 22222 сімейства МБТ LAM (Latin American and Mediterranean).

Генотипи МБТ розподілилися наступним чином: генотипи МБТ сімейства Beijing — 58 (66,7 %), генотипи МБТ сімейства LAM — 11 (12,6 %), Haarlem — 14 (16 %), ГП — 4 (4,6 %).

Була створена генетична карта міста Харкова, на якій вказано розподіл генотипів МБТ по районах міста. Більша кількість хворих була виявлена у Московському та Немишлянському районах міста, а саме 17 (19,5 %) та 19 (21,8 %) відповідно. При статистичній обробці даних достовірних кореляційних зв'язків у розподілі генотипів МБТ в залежності від районів м. Харкова, а також за рівнем захворюваності в цих районах не виявлено ($p > 0,05$).

Висновки

За результатами VNTR-генотипування МБТ на території міста Харкова найбільш поширеними виявилися генотипи МБТ сімейства Beijing (66,7 %).

Найбільша кількість хворих на ХРТБ легень була встановлена у Московському та Немишлянському районах міста.